

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Yrittäjyydestä ja kevytyrittäjyydestä

Äänitteen kesto: 29 min

Litterointimerkinnät

Jari Karjalainen:	Haastattelija
Jukka Pötry:	Vieras
sa-	sana jää kesken
(sana)	epävarmasti kuultu jakso puheessa tai epävarmasti tunnistettu puhuja
(-)	sana, josta ei ole saatu selvää
(--)	useampia sanoja, joista ei ole saatu selvää
, . ? :	kieliopin mukainen välimerkki tai alle 10 sekunnin tauko puheessa

Jari Karjalainen: Minä olen Jari Karjalainen, ja tänään keskustelemme kevytyrittäjyydestä ja erityisesti sen soveltuvuudesta sosiaali- ja terveysalalla. Keskustelukumppanina minulla on Jukka Pötry YritysVoimalasta. YritysVoimala tarjoaa neuvontaa Hyvinkään ja Riihimäen sekä niiden lähikuntien yrityksille ja yrittäjyydestä kiinnostuneelle henkilölle. Tervetuloa Jukka.

Jukka Pötry: Kiitoksia.

[Joku muu, mikä? -podcastin tunnusmusiikki.]

Jari Karjalainen: Kertoisitko aluksi hieman omasta taustasi?

Jukka Pötry: Lähitäusta, tai no viimeisimmät, olen ollut Uusyrityskeskuksen yritysneuvojana jo (-) [00:59] pitkään – yli 15 vuotta. Ensin Lahdessa, ja sit täällä Hyvinkään/Riihimäen seudulla, ja sitä ennen erinäköisissä kouluttaja/konsultointitehtävissä ja yrittäjänäkin. Mutta valtaosan ajastani olen kuitenkin ollut alkavien yritysten, ja muuten erityisesti näiden yhteisyritysten; osuuskuntien ja tämmösten kanssa tekemisissä. Ja täs muistutuksena, tai huomautuksena, mainitsit et olen YritysVoimalasta, niin YritysVoimala on tän alueen yrityspalveluyhtiö, mut YritysVoimala myös pyörittää paikallista uusyrityskeskusta. Eli nää alkavat yrittäjät on meidän leipää. Vielä, jos saan sanoo, niin tän päätoimeni lisäksi osuuskuntasektorilla olen osuustoimintayhdistys Coop Finlandin aktiivijäsen. Eli Coop Finland pyrkii ajamaan näiden pienten osuuskuntien etuja suhteessa, esimerkiks valtiovaltaan; annetaan lausuntoja ja otetaan kantaa asioihin. Ja toimin myös jäsenenä tämmösessä Idekoop osuuskunnassa, joka konsultoi, tutkii ja

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

kouluttaa osuustoiminnan yhteiskunnallisten ja yhteiskunnallisten yritysten alalta pääosin.

Jari Karjalainen: Sinulla on siis pitkä ja monipuolinen kokemus aloittavien yrittäjien neuvonnasta. Miten näät tämän päivän tilanteen; miksi ihmiset noin yleensä haluavat ryhtyä yrittäjiksi?

Jukka Pötry: Samasta syystä kuin aina ennenkin. Tai samoista syistä. Eli ei tää maailma ole tässä mun työhistorian aikana ihan hirveästi muuttunu. Siin on oikeastaan kaks pääsyytä, ja yleisin on se, että ihmiset tajuaa, et ku heillä on tietty ammattitaito ja osaamista, niin on mukavampi/parempi tehdä sitä työtä yrittäjänä ja itselleen, kuin palkkatöissä niin, että työnantaja saa sitte työntuottamasta hyödyistä ison osan. Voi olla siis parempi ansiotaso tai parempi vaikuttamismahdollisuus siihen omaan työhön. Viime vuosina on erityisesti näkyny toi sosiaali-, ja varsinkin, terveydenhuollon alalta tulevia ammattilaisia, jotka lähtee yrittäjäksi ihan vaan siitä syystä, että sielä sairaalassa ei pysty tekemään sitä työtä erinäköistä syistä; resurssipulasta tai huonosta johdosta tai mistä tahansa johtuen. Nää itseänsä arvostavat terveydenhuollon ammattilaiset tuntee, että sairaalassa ei pysty tekemään töitä niin kuin se pitäis tehdä tai siellä ei oo resursseja tehdä asioita kuin ne olisi syytä tehdä, ja sen takia lähtevät sit tekemään sitä omin nokkinensa omassa yrityksessä. Toinen syy on sitten, että ei oo oikeastaan muita vaihtoehtoja. Kun töitä on tarjolla, tänä päivänä hyvin monia ja yhä useampi organisaatio – niin yrityksen kuin julkinen valtakunta myöten – ulkoistaa näitä töitä. Eli tekemätöntä työtä on tarjolla, mutta sitä työtä ei pääse tekemään verokortilla työsuhteisessa työssä, vaan edellytetään, että työntarjoaja sitten laskuttaa. Eli on tämmönen enemmän tai vähemmän itsenäinen yrittäjä, joko laskutuspalvelun kautta tai itsenäisenä, oikeana yrittäjänä. Puhutaan tämmösestä pakkoyrittäjyydestä tietyllä tavalla. Että töitä on kyllä tarjolla, mutta on pakko olla yrittäjä, että pääsee sitä työtä tekemään. Nää on ne pää syyt. Toki voi muitakin syitä olla, mutta useimmiten jommastakummasta on kysymys, kun ihminen ryhtyy yrittäjäksi.

Jari Karjalainen: Milloin henkilön katsotaan sitte olevan yrittäjä?

Jukka Pötry: Hyvä kysymys. Meillähän ei oo olemassa sellasta lainsäädäntöä, joka suoraan määrittelis, et kuka on yrittäjä, vaan monessakin eri laissa – ja vielä sitten laintulkitsijoiden piirissä – määritellään vähän eri lailla yrittäjiä. Pääsääntöhän on, että yrittäjä on henkilö, joka tekee ansiotyötä olematta työ- tai virkasuhteessa. Eli tekee työtä ilman minkäänlaista työnantajaa. Se on hyvin yksinkertainen ja aina pätevä määrittely kyllä. Mutta sit näitä, et mitä se tarkemmin tarkoittaa, niin eri viranomaisilla on erilaisia kriteereitä, verottajalla on erilainen näkemys yrittäjyydestä, kuin myös eläkejärjestelmässä. Eläkejärjestelmässä yrittäjä on henkilö, jolla on yli 30% äänivaltaa siitä kyseisestä yrityksestä. Työttömyysturvassa

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

yrittäjäksi katsotaan henkilö, jolla on vähintään 15% äänivaltaa siinä yrityksessä, jossa hän on töissä. Nää on hyvin erilaisia määritelmiä. Verottaja tahtoo katsoa yrittäjäksi vielä enemmän kuin nämä eläke- tai työttömyysturvan puolelta, et jos siellä ei oo selkeitä yrittäjyyden kriteereitä kokonaisuutena tulkiten, niin verottaja pitää yrittäjänä. Nää toimii vähän sekasin ja ristiin nää eri sovellukset, soveltamiset ja määräykset tuolla työmarkkinoilla.

[Välimusiikki.]

Jari Karjalainen: Tämä sosiaali- ja terveysala on tosiaan yksi niistä toimialoista, joiden tuoma tarve tulee oleen suuri ja yrittäjyyden, ja myöski kevytyrittäjyyden, toivotaan tuovan siihen jatkossa helpotusta. On arvioitu terveyden- ja hyvinvoinninlaitoksen toimesta, että alalla tullaan tarvitsemaan seuraavien 15 vuoden aikana lähes 200 000 uutta työntekijää. Nykyisillä koulutusmäärillä kyetään vain tämänhetkisen työvoiman määrän ylläpitämiseen, mut jatkossa tarve tulee siis edelleen kasvamaan. Miten sinun mielestäsi yrittäjyys sopii sosiaali- ja terveysalalla? Sehän on noin historiallisesti lähtenyt enemmänkin julkisen sektorin palveluista liikkeelle.

Jukka Pötry: Joo, ja iso osahan siitä vieläkin on julkisen sektorin palvelua. Toki on poliittisiakin intohimoja saada sinne yksityisen sektorin palveluntarjoajat siinä tasavertaisesti rinnalle – jos muistetaan nykystä edellisen hallituksen sote-uudistustavoitteita, jotka eivät sitte toteutuneet. Mutta sinänsä yrittäjyys sopii kyllä myös sote-palveluihin oikein hyvinkin. Siellä vaan on tiettyjä reunaehtoja ja tiettyjä menettelytapoja, jotka sitä hiukan välillä hankaloittaa, ja yks on.. Tai sanotaan, että sitä käytetään tosi paljon eräänlaisena alihankintana, ja ne kunnat esimerkiksi ostaa tosi paljon erilaisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita yksityisiltä yrityksiltä; joko siitä syystä, kun omat tuotantoresurssit ei riitä tai muuten vaan katsotaan paremmaksi. Esimerkiks vanhus- tai lastensuojelupalveluita tai ihan vaikka yleislääkäripalveluita tietys tapauksessa saadaan tehokkaammin ja paremmin sieltä yksityisiltä ostamalla. Yksityisten kannalta tää tarkoittaa sitä, että siinä on iso ja hyvä asiakas, joka maksaa aika luotettavasti laskut, kun se varsinainen palveluntarjoaja ei yleensä ole se ainoa maksaja siinä. Mutta tän yrittäjän kannalta tarkoittaa myös sitä, että julkinen valta väkisin lainsäädännön perusteella joutuu silloin tällöin kilpailuttamaan nämä palvelut. Semmosta jatkuvuutta ei sitten kuitenkaan ole ku se ehkä 3–4 vuoden kunkin kilpailutuskauden sopimis, ja sen jälkeen katsotaan uudestaan, et kuka seuraavalla kilpailutuskaudella ne palvelut tarjoaa. Tää tuottaa tietysti tiettyä epävarmuutta siihen toimintaan. Mutta taas ammattilaisen kannalta on, kuten aikasemminkin totesin, monesti paljon järkevämpi sen itse päivittäisen työn tekemisen kannalta se oma, tai yhteisesti omistettu yritys, jossa ei oo samanlaista mahdollomuutta vaikuttaa siihen omaan työhönsä, ku on näissä suurissa julkisissa laitoksissa. Se on edelleen hyvin tärkeä asia se vaikuttamismahdollisuus omaan työhönsä. Sosiaalipalveluissa tosiaan voitaisiin tätä

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

tulevaa ja arvioitua työvoimapulaa – ja tälläkin hetkellä olemassa olevaa työvoimapulaa – kyllä paljonkin helpottaa, mikäli tätä järjestelmää vähän viilattaisiin sellaiseen kuntoon, että siellä esimerkiksi terveydenhuollon ammattilaisten muodostamat isommat yhteisyritykset; osuuskunnat tai vastaavat vois olla tuottamassa niitä palveluita. Ja nää lainvelvollisuudesta sosiaali- ja terveyspalveluita tilaavat erinäköset sote-alueet tai nykyiset kunnat, joilla (olis) [09:46] velvollisuus tuottaa ne palvelut, mut ei välttämät ole velvollisuutta tehdä niitä itse, toteuttaa itse. Saataisiin tämmönen järjestelmä, jossa ihmiset, ammattilaiset itse, sais päättää, miten se käytännössä toteutetaan, ja kunnat ja tulevat sote-alueet sitten ostaisi sen palvelun sellaisena kuin nämä järjestäjät/toteuttajat sen itse haluavat tehdä. Ei kuulu meillä hirveän vahvasti perinteisiin, mutta tulevaisuudessa tulee, niin kuin äsken itsekin sanoit, niin tulee tilanteita, jolloin perinteet ei enää toimi; meidän on pakko tehdä asioita uudella tavalla.

Jari Karjalainen: Aivan, tässä ollaan varmastikki isojen ratkaisujen edessä jatkossa.

[Välimusiikki.]

Jari Karjalainen: Jos aatellaan sitten ihan yksittäistä alan toimijaa. Viime vuosina on tällanen kevytyrittäjäyys noussu yhdeksi ratkaisuksi. Miten itse näet, onko kevytyrittäjä mielestäsi sitten ihan oikea yrittäjä?

Jukka Pötry: Jos tarkoitat kevytyrittäjällä sellaista ammattilaista, joka tuottaa sitä palvelua olematta itse missään kauppa- tai ennakkoperintö- tai muussa rekisterissä. Eli käyttää näitä laskutuspalveluita, joiden nimissä ja Y-tunnuksella se lasku sit loppuasiakkaalle lähtee. Tarkkaan ottaen tämmönen henkilö ei ole yrittäjä, ja useinhan se on se tarkoituskin, miksi näitä laskutuspalveluita käytetään; ei tarvitse ottaa sitä yrittäjän statusta itselleen. Mikä on hyvä asia silloin, jos esimerkiksi on osittain työttömyysturvan varassa, niin ei niin pahasti vaaranna sitä omaa työttömyysturvaansa, kun pysyy työntekijän status ja sitten pystyy kuitenkin tekemään niitä töitä. Tämmönen kevytyrittäjäyys on erinomaisen hyvä palvelu lähtee kokeilemaan melko pienellä riskillä sitä, et onko niille omille palveluille kysyntää ja minkälaisella hinnalla niitä voi (-) [12:00] kaupaksi ja onko se kysynnän ja hinnan suhde sellainen, että se vois olla kannatavaa toimintaa jatkossa. Aika moni kevytyrittäjä sit siirtyy ihan oikeasti yrittäjäksi, kun on todennut siinä kokeiluvaiheessa, että tää on ihan hyvä juttu. Ei toki kaikki, osa niistä jatkaa ihan päätoimisesti kevytyrittäjä, kun ei viitsi ottaa sitä yrittäjä-statusta kirjanpito- ja muine velvollisuuksineen. Mutta sit toisaalta, kun äsken sanoin, eläkejärjestelmä sitten katsoo tätä asiaa eri tavalla, kun nykytulokinnan mukaan kevytyrittäjä ei ole työsuhteessa. Eli hän ei oo palkansaaja, niin sit eläkejärjestelmässä hän on yrittäjä, vaikei oliskaan sitä Y-tunnusta. Kun laskutuspalvelut eivät maksa, eivätkä tilitä työntekijöistään, tai näistä kevytyrittäjistä, työntekijöiden eläkemaksua, niin silloin

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

tämmönen kevytyrittäjä on lain mukaan, ja nykytulokinnan mukaan, itse velvollinen ottamaan sen yrittäjän eläkevakuutuksen mikäli siinä YEL-vakuutuksen lain rajat ylittyvät. Sit taas verottaja pitää tällasta kevytyrittäjää palkansaajana, ja edellytyksenä on verottajan kannalta, että se laskutuspalveluyritys maksaa verokortti-palkkana tälle kevytyrittäjälle sen palkan niiden omien palvelumaksujensa jälkeen. Eli taas ollaan tämmönen väliinputoaja. Palkanmaksun ja verotukseen suhteen on palkansaaja, eläkejärjestelmässä on yrittäjä – niin onko tää nyt sitten yrittäjä vai ei, se on vähän miten sitä katsoo.

Jari Karjalainen: Se on mielenkiintoinen kysymys. Viittasit tuossa tuohon eläkevakuutukseen. Millasia vakuutuksia kevytyrittäjä sitte tarvitsee noin muuten?

Jukka Pötry: Sen pakollisen, mikäli tosiaan se YEL-vakuutus rajan tuloaja, vähän yli 8 000 € tänä vuonna ylittyy – tai se ei oo itse asiassa tuloaja vaan sen työn arvo, mitä siinä yritystoiminnassa käyttää – on se, mitä lain ja vakuutusyhtiöiden mukaan, minkä mukaan se tuloaja menee. Mutta joo, mitä muita vakuutuksia kuin se mahdollinen YEL.. Pitää muistaa, että kevytyrittäjä kun ei ole työsuhteessa siihen laskutuspalveluun, niin laskutuspalveluyritys ei myöskään ota näille kevytyrittäjille mitään vakuuksia, mitkä normaali työnantaja. Lähinnä pakollinen tapaturmavakuutus-, henkivakuutus- ja työttömyysvakuutusmaksut, näistä pitää kevytyrittäjän huolehtia itse. Joillain kevytyrittäjäpalveluilla toki on jonkunäkösiä ryhmävastuuvakuutuksia näitä kevytyrittäjiä varten, mutta se pitää aina selvittää, et onko se ja eikö ole, kuuluuko se siihen palveluun. Ja jos ei sitä ole kenenkään muun puolesta järjestetty – vastuuvakuutusta esimerkiksi ja tapaturmavakuutusta – niin ne pitää itse huolehtia. Eli sosiaaliturva on hyvin pitkästi omissa käsissä niin kuin yrittäjälle. Tässäkin mielessä kevytyrittäjäyys alkaa lähestyä yrittäjää.

Jari Karjalainen: Aivan, ja nyt digitaalisatation on mahdollistanu, et monet tämmöset perinteiset yrittäjät keskittyy aika paljon siihen omaan ammattiosaamiseen, ja helpottaa sitten myyntiä ja markkinointia ulkoistamalla se jollekille sähköselälle alustalle; tilitoimistot hoitaa kirjanpidon ja niin edelleen. Näin toiminnalliselta kannalta nää erot ei välttämät oo kauheen suuria. Mutta mitä sit pitäis huomioida muuta, kun haluaa ryhtyä kevytyrittäjäksi, ja onks yrityspalveluista tässä yhteydessä apua?

Jukka Pötry: Yrityspalveluista ainakin on apua. Uusyrityskeskukset alkavia yrittäjiä kyllä neuvoo ja asiakaskuntaan kuuluu myös kevytyrittäjät. Jos haluaa kevytyrittäjäksi, niin paikalliseen uusyrityskeskukseen voi ottaa yhteyttä ja sopia tapaamisen ja pyytää apua. Useimmiten mun asiakaskunnassa mietitään, et onko täs kohtaa nyt parempi pistää se oma toiminimi tai oma osakeyhtiö vai olisko tässä vaiheessa se kevytyrittäjäyys kuitenkin parempi vaihtoehto. Koko ajan useammin on se tilanne, että se kevytyrittäjäyys on parempi vaihtoehto, kun se toiminta on sen

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

verran pientä; vaatimatonta tai epävarmaa, että sitä yrittäjyyden statusta ja riskiä sen mukana ei sitte haluta ottaa tai se ei oo järkevää. Eli kannattaa ja pitää tehdä ihan samanlaiset liiketoimintasuunnitelmat, kannattavuuslaskelmat, myyntilaskelmat kuin oikeekin yrittäjä, jos lähtee kevytyrittäjänä. Jo senki takia, et osaa hinnoitella itsensä oikein, Kuinka paljon siitä tunnista tai kappaleesta, mitä sitten myykään – kuinka paljon siitä pitää saada asiakkaalta laskutettua kaikkine kuluineen ja arvolisäveroineen, että siitä itselleen jää sitten semmonen palkka, että sitä kannattaa tehdä. Se ei nyt oo mitenkään itsestäänselvää ja mistään taulukosta katsottavissa, et mitä milläkin ammattikunnalla se laskutushinta pitää olla. Eli kyllä se suunnittelu ja valmistautuminen tässä on ihan yhtä tärkeää kuin perinteiseskin yrittäjämallissa. Uusyrittäjäkeskuksen muun muassa on sitä varten olemassa. Eikä ees maksa mitään meidän palvelut.

Jari Karjalainen: Se on hyvä kuulla, että jotain vielä tässä maailmassa saa ilmaiseksi. Meillä on erityisen mielenkiinnonkohteena nyt tää sosiaali- ja terveysala, joka sinänsä työllistää varsin hyvin tällä hetkellä, mutta monet kokevat sen hyvinkin raskaana. Miten näet tän kevytyrittäjyyden sopivan sitte sosiaali- ja terveysalalle?

Jukka Pötry: Riippuu vähän siitä, mitä sillä sosiaali- ja terveysalalla tarkotetaan. Jos on kyse ihan alan ammattilaisten tarjoamasta terveyspalvelusta tai lainmukaisesti yksityisestä sosiaalipalvelusta, niin kevytyrittäjyys ei taida oikein sopia, koska tällaisen terveystuotteen (--) [17:45]. Eli terveydenhuollon ammattilaisten rekisteristä löytyvä, jotta hän voi saada edes luvan harjoittaa terveyspalvelua. Tai, että se ilmoitus – jos on ilmoituksen, eikä luvanvaraista toimintaa, niin kuin kaikki terveyspalvelu jompaakumpaa on – ei tätä ilmoitusta voi tehdä, jos ei sillä ilmoittajalla ole Y-tunnusta ja ennakkoperintärekisteröintiä. Eli puhdas kevytyrittäjä ei välttämättä onnistu tekemään sellasta ilmoitusta, että olisi mahdollista laillisesti harjoittaa näitä palveluita. Toki siellä sitten laajasti ottaen on näitä sosiaalihuollon täydentäviä palveluita; kuten kotisiivous tai asiointipalvelut tai tän kaltaset, jotka ei vaadi ilmoitusta. Siellä voidaan kyllä tehdä kevytyrittäjänäkin töitä. Mut ei näitä varsinaisia ammattilaisten töitä mun mielestä voi lainkaan tehdä kevytyrittäjänä. Ainakin, esimerkiks Valviran neuvontasivuilla lukee, että sosiaalipalvelua ei voi tehdä ilman Y-tunnusta.

Jari Karjalainen: Se oli selkeä rajaus. Miten muuten, jos kevytyrittäjänä toimiva henkilö itse sairastuu eikä voi työskennellä, niin millaisessa tilanteessa hän silloin sitten on?

Jukka Pötry: Jos on siis kevytyrittäjä ilman Y-tunnus, puhdas kevytyrittäjä, niin silloin tulee Kelan normaalien sairaspäivärahojen piiriin, jos ei oo niitä omia vakuutuksia. Esimerkiks kevytyrittäjän, niin kuin äsken sanoin, olisi syytä huolehtia siitä omasta vakuutusturvastaan ottamalla se sairaskuluvakuutuksineen ja

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

tapaturmavakuutuksineen, ja niissä sitten ehtojen mukaan, ja mitä sinne haluaakaan, niin voi saada päivärahaa vaikka heti. Mutta muuten on normaalisti Kelan päivärahan piirissä, ja siinä on tietty omavastuu-aika, olikohan se nyt peräti yhdeksän päivää tai jotain, ennen kun Kelasta voi saada korvausta. Sitten päivärahan määrä tämmösellä kevytyrittäjällä riippuu niistä vanhoista verotiedoista löytyvistä tulotiedoista, ja sen perusteella Kela laskee sen päivärahan. Sit jos on Y-tunnuksellinen yrittäjä ja siellä on riittävän suuri se YEL-vakuutuksen vuositulo, niin sitten on vähän paremman Kelan turvanpiirissä. Varsinaisella yrittäjällä on vain yks omavastuupäivä siinä sairastumisessa, ja sit saa sen toisesta päivästä alkaen siitä YEL-vakuutuksen vuositulosta laskettua päivärahaa. Siinäkin pystyy silloin YEL-vakuutuksen vuositulomäärittelyllä vaikuttamaan siihen, et kuinka suurta korvausta saa. Molemmat voi toki sitten hoitaa asian niin, että otetaan näitä yksityisiä vapaaehtoisia vakuutuksia, joilla sitten voi saada parempaakin turvaa sairausajalta. Päivärahan ja hoitokulujen osalta vakuutus on täysin mahdollista. Toki maksaa jotain rahaa, mutta jos nyt joku sairausvakuutus maksaa ehkä 300€ vuodessa, ja on sitten sairaana vaikka kuukauden ja ansiomenetyks on 3 000€, niin kyl se vakuutus olisi kannattanut maksaa.

Jari Karjalainen: Aika lailla varmasti näin on. Tuossa aiemmin oli puhetta, että monet tekevät kevytyrittäjyys-nimikkeellä osa-aikaisesti töitä. Tai satunnaisesti töitä. Jotkut siis toki ihan päätoimisestikin, mutta yksi suosittu tapa keikkatyöhön ovat myöskin osuuskunnat. Mitä eroa on sillä, jos toimii työosuuskunnan kautta tai sitte ihan suoraan kevytyrittäjänä?

Jukka Pötry: Jos se osuuskunta on sananmukaisesti työosuuskunta, jossa työskennellään ihan oikeasti työsuhteessa, eli työsopimuslain määritelmät työsuhteesta täytyy, ja ennen kaikkea näissä tapauksissa se työnantajan johto- ja valvontaoikeus ja -velvollisuus, eli niin sanottu dektio-oikeus – silloin kyse ei olekaan varsinaisesti mistään kevytyrittäjyydestä, vaan ihan oikeasta työsuhteesta, jossa osuuskunta on työnantaja, osuuskunnan jäsen työsuhteeseen ja työntekijään ja tekee työtä itse, mutta osuuskunnan, eli työnantajan, lukuun. Niin silloin ollaan ihan normaalin työsuhteen piirissä, ja silloin esimerkiksi ei ole mitään YEL-vakuutusvelvollisuutta, koska silloin työnantajana oleva osuuskunta maksaa TyEL:n tästä työntekijästä, ja samaten osuuskunta työnantajana on ottanut vähintäänkin nämä pakolliset tapaturma-, sairaus- ja työttömyysvakuutukset. Ja mahdollisesti jopa vapaaehtoisesti jotain parempaakin turvaa, jos osuuskunta niin haluaa. Sitte jos tää osuuskunta on vaan sitä varten, että se välittää näitä työtarjouksia ja hoitaa sen laskutuksen, mutta ei muuten hirveästi puutu siihen jäsenen tekemiseen, eli jäsen toimii itsenäisesti; hankkii itsensä työnsä ja tekee sen työn ilman keneenkään johtoa ja valvontaa, niin silloin tämmöinen osuuskunta on.. Verrataan tuohon laskutuspalveluun (os.) [22:44] yritykseen, ja tämmösen osuuskunnan työtä tekevä jäsen on sitten samanlaisessa asemassa kuin nämä muidenkin laskutuspalveluiden

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

tekijät. Ne riippuu siitä; jos se on oikea työosuuskunta, niin silloin kaikki on ihan kunnossa, ja myöskin esimerkiksi työttömyysturvaan vaadittava työssäoloehto kertyy, koska siin on kysymykses työsuhde, mitä taas perinteisessä laskutuspalvelussa ei katsota olevan.

Jari Karjalainen: No niin, siinä on sitte ihan selkeä ero näiden kahden välillä.

[Välimusiikki.]

Jari Karjalainen: Miten muuten, jos minä tästä nyt sitten päättäisin liittyä työosuuskuntaan tai ryhtyä sivutoimiseksi yrittäjäksi, niin pitäskö minun kertoa tästä mun työnantajalle Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoululle?

Jukka Pötry: Pitää kertoa. Jos olet työsuhteinen työntekijä siellä, niin sua koskee työsopimuslaki, jossa suoraan sanotaan, että työntekijä ei saa ilman työnantajan lupaa tehdä sellaista työtä, tai suoraan tai välillisesti hoitaa/tehdä yrittäjänä sellasta työtä, joka voi vahingoittaa työnantajaa. Eli käytännössä ei saa tehdä työnantajan kanssa kilpailevaa työtä. Se on ihan selkeä pykälä, siin ei oo mitää tulkinnanvaraa. Eli työsuhteessa saa toki siis tehdä muitakin töitä kuin työnantajan työtä, mutta ei sellaista, joka kilpailee työnantajan kanssa. Jos sitten olet siellä ammattikorkeakoulussa virkasuhteisena, niin sitten ei pelkkä ilmoitus riitä, vaan pitää saada sivutoimilupa tai vähintäänkin tehdä sivutoimilmoitus, ennen kuin voi tehdä mitään työtä – kilpailisi tai ei.

Jari Karjalainen: Tämä on hyvä pitää kyllä mielessä. Ihan sitte näin lopuksi Jukka, mitä haluaisit sanoa sellaiselle henkilölle, joka nyt sitte harkitsee sosiaali- ja terveysalan kevytyrittäjänä toimimista?

Jukka Pötry: Jos mulle tulee tämmönen asiakas, niin minä ensimmäisenä kysyn: No, mikäs koulutus ja pätevyys sulla on? Koska siellä sote-alalla tosiaan vaaditaan niitä pätevyyyksiä. Sosiaalipuolella vähintäänkin se lähihoitajan koulutus, ja sitten terveydenhuollon puolella, riippuen siitä mitä tekee, niin erilaisia; alkaen sairaanhoitajasta tai.. No, joskus lähihoitajakin voi kelvata tiettyihin asioihin tai lääkäri, riippuen mitä tekee. Ja kun se on asia kunnossa, niin sitten ruvetaan katsomaan, että ketäs ne asiakkaat on, ja miten ne asiakkaat hankitaan, ja taas tehdään se liiketoimintasuunnitelma ja laskelmat. Sitten, kun toiminnallisesti sen bisnesken puolelta näyttäs olevan kaikki asiat kunnossa, et asiakkaita on ja hinnoitellakkin pystyy niin, että ei ongelmia, niin sit katotaa vielä, että onko osaamista pyörittää sitä yritystä. Eli kaikki ne veroasiat ja taloushallintokirjanpito ja muut, mitä yrittäjältä ikään ku julkisenvallan puolelta vaaditaan erinäkösiä ilmoituksia sinne ja tänne, et onks ne hallinnassa vai pitääkö hankkia vähän yrittäjäosaamista sen substanssiosaamisen, sen ammattillisen osaamisen lisäksi.

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Tää on jo aika usein, silloin kun ihminen ensimmäistä kertaa yrittäjäksi ryhtyy, niin se on aika iso kynnyks ja se pelottaakin. Mutta siitä ei oikeestaan kannata hirveästi huolta kantaa. Se yrityksen pyörittäminen on kuitenkin työtä siinä kun mikä tahansa muukin työ, siin on pikkusen enemmän velvollisuuksia ja asioita hoidettavana, mutta sitten kannattaa, niin kun äsken mainitsit, niin antaa ne ulkopuolisille ammattilaisille; esimerkiks taloushallinto ja kirjanpito, ja monesti myöski pitkästi markkinointi. (-) [26:17] sitä varten on eri ammattilaisia – ei sairaanhoitajan tarvi osata kaikkea yrittäjyydestä, riittää, että tietää kuka tietää, ja ostaa niitä palveluita sitte, ja käyttää sen oman aikansa siihen, mistä sitten asiakkaat maksaa eikä pyörittele niitä papereita iltakaudet siellä ymmärtämättä niistä paljon mitään. Yrittäjäkurssikin vois olla hyvä, jos sitä tietopohjaa ei oo lainkaan. Esimerkiks TE-toimistot järjestää maksuttomia kurseja, ja erinäkösiä kouluttajia löytyy sit pienellä rahalla, joiden kautta voi saada sitä teoreettista osaamista siihen yrittäjyyteen. Näiden kurssien muuten yks hyvä puoli on se, että siellä tapaa sitten muita samassa asemassa olevia ihmisiä, jos on kysymys tämmösestä yksinyrittämisestä, niin se yksinyrittäminen on aika yksinäistä hommaa – ihan sananmukaisesti. Siinä verkostoituminen tavalla tai toisella tuottaa kyllä suuresti hyötyä pitkän päälle. Tällä voi jo päästä aika hyvään alkuun, ja suosittelen ilman muuta ottamaan yhteyttä paikalliseen uusyrityskeskukseen, ja sitä kautta lähteä rakentamaan tätä yrittäjyyttä.

Jari Karjalainen: Tässä tuli todella paljon hyviä neuvoja. Suuret kiitokset Jukka Pötry.

Jukka Pötry: Kiitoksia, kun sain tulla puhumaan.

[Joku muu, mikä? -podcastin loppumusiikki.]